

inden man gik over til Balget af Præsterne, saa var det aldeles urigtigt, naar Ministeren gik ud fra, at vi vilde drive Balgloven frem forud for Lønningssloven. Dette er slet ikke vor Løkke. Som i Betænkningen fremhævet, er Lønningsslovens Afslutning rykket saa nær, — det maa den ærede Minister tillade mig at sige — at der er Vished for, at der i denne vil blive optaget Alderstillaag til Præsterne —, det tror jeg ikke kan nægtes; men deri ligger, at vi nu for Tiden kunne behandle en Balglov. Den ærede Minister fremhævede selv om Skolelærerne, at det var uheldigt, at de ikke havde tilstrækkeligt Alderstillaag; men her er der i begge Forslag vedtaget, at der skal gives Alderstillaag til Præsten i et ganske andet Omfang end til Skolelæreren, saa at der fra den Side ikke kan være Noget til Hindrer for, at det Forslag, som vi have tilladt os at indbringe og nu at støtte, kan blive vedtaget. Men hvis det ikke fandtes rigtigt, at vort Forslag kom ud før end Lønningssloven, hvad vi som sagt slet ikke har tænkt paa, kunde man jo sætte ind i Loven, at den ikke skulde træde i Kraft, før en Lønningsslov var vedtaget, saa at de altsaa traadte i Kraft samtidigt, og hvilke Hindringer skulde der være derfor? Det ærede Medlem fra Frederiksværk (P. C. Olsen) sluttede sig ganske til Ministeren og henviste ligesom Ministeren til den Dagsorden, som tidligere er vedtaget her i Thinget. Jeg var allerede dengang mod Dagsordenen. Jeg var vel ikke tilstede ved Afstemningen, men havde tidligere udtalt mig derom under Forhandlingen, og jeg skal desuden minde om, at denne Dagsorden blev vedtaget i de aller sidste Dage af Rigsdagssamlingen, og at Thinget var saa svagt besat, at der kun var 52 Medlemmer tilstede, og at kun 40, saavidt jeg husker, stemte for den, og derfor er det vel meget at forlange, at det nuværende Thing 15 Aar efter skulde være bunden ved, hvad der den Gang besluttedes, thi det er meget muligt, at Mflertallet i Thinget, hvis det havde været fuldtalligt, kunde have stemt mod Dagsordenen. Men selv om det ikke var Tilfældet, vare Forholdene, som oplyst i Betænkningen, dengang aldeles forskjellige fra de nuværende, da havde der ikke foreligget noget Lønningssforslag, saaledes som det nu gjentagne Gange har været Tilfældet, samtidigt med Balglove, og de ere som sagt endog derved Afslutning temmelig nær. Det ærede Medlem for Frederiksværk gjorde mig den Ære ligesom forhen at gaa tilbage til Udtalelser af mig i tidligere Tider og vilde finde Modsigelse mellem, hvad jeg den Gang og nu havde ytret. Jeg har efter den Foranledning, han har givet mig, gjenneemgaaet den Tale, jeg holdt ved den første Behandling af Balgloven i Samlingen 1867—68, og jeg har ikke fundet Anledning til at beklage en eneste af de Udtalelser, der da fremkom fra min Side. Under de samme Forhold, som der der den Gang vare tilstede, vilde jeg nu sige det Samme, jeg kan ikke finde nogen Modsigelse

mellem mine Ytringer den Gang og nu. Det ærede Medlem fremhævede, at jeg skulde have sagt, at det ingenlunde var rigtigt at give Menighederne den bedste Mand, den Mand, de kunde ønske, men at man maatte tage andre Hensyn, Hensyn til Lønningerne osv., men det er netop det Sæjsamme, som jeg siger endnu. Jeg er jo med at foreslaae, at en Tredebiedel af Ansøgningerne skal tages bort, netop for at disse Hensyn kunne gøres gjældende, for at man f. Ex. ligeoverfor Ansøjerne kan tage et billigt Hensyn til, at ikke de yngre skulle forhindre de Ældre i at komme i særlig Betragtning. Vel foreslaa vi tillige, at hvis der kun er 9 Ansøgere, skal der ikke borttages nogen Ansøgning; men det er fordi man maa antage, at det da i Reglen vil være til et saa lille Embede, at der ikke kan være saadanne Hensyn at tage. Jeg har den Gang som nu indset Forbindelsen mellem Lønningssagen og Balgsagen, men ved Siden deraf har jeg den Gang som nu fremhævet, at der var Intet til Hindrer for at tage hver Ting for sig, de staa ikke i en saadan Forbindelse, at den ene maa drage den anden med sig, og jeg har derfor i samme Samling deltaget baade i Forhandlinger om Lønningssagen og om Balgsagen, da det ganske vist kunde være ønskeligt, at begge Forhold ordnedes omtrent samtidigt, og det udtalte jeg ogsaa den Gang. Med Hensyn til det øvrige Mindretal har det baade forundret mig og glædet mig, at ingen af de to Herrer, der talte, hverken det ærede Medlem fra Frederiks (Gad) eller det ærede Medlem fra Kjøbenhavn (Gasse), hvormeget de end kunde have at indvende mod, hvad jeg har sagt, berørte med et et eneste Ord, hvad jeg havde gjort opmærksom paa, at lidt over en Tredebiedel af Menigheden kunde gjøre den hele Ret aldeles unyttig. Naar lidt over en Tredebiedel i en Menighed ikke ønskede Balg, mistede hele den øvrige Del af Menigheden sin Balgret, saa blev den lagt i Ministerens Haand, og saa havde vi den nuværende Tilstand. Det forekommer mig at være et saa overordentlig vigtigt Punkt og det blev af mig saa stærkt fremhævet, at det burde de ikke være gaaet forbi, og navnlig naar de udtalte sig saa stærkt, som de gjorde mod, hvad jeg havde ytret. Derimod var der et andet Punkt, som de Herrer vare enige om at fremhæve, og det var, at man nødvendigvis maatte give Kirkestyrelsen en betydelig Indflydelse paa Besættelsen af Præstestaldene, thi ellers var hele Kirkesamfundets Enhed truet. Men betænke de Herrer da ikke, at der har været og er Kirkesamfund, hvor Ministeren, den af Staten udnævnte Minister, aldeles ingen Indflydelse har paa Besættelsen af Præstestaldene, hvor det alene er overladt til Menighederne og det egenlige Kirkesamfund at raade derover, og betænke de ikke, at vi her i Landet have haft en lang Tid, ja Aarhundreder, hvor netop dette har været Tilfældet; men har